

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

# NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft:**

- Ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 26 april 2019 houdende de oprichting van een afstammingscentrum en een DNA-databank
- Definitieve goedkeuring

## Samenvatting

Voorliggende nota beoogt de definitieve goedkeuring van het ontwerp van besluit dat uitvoering geeft aan het decreet van 26 april 2019 houdende de oprichting van een afstammingscentrum en een DNA-databank.

Het besluit regelt onder meer de wijze waarop personen zich kunnen aanmelden bij het afstammingscentrum, de aangelegenheden waarvoor beroep kan worden gedaan op de dienstverlening van het afstammingscentrum, de wijze van afname van DNA-stalen en opmaak en matching van het DNA-profiel in de DNA-databank en de taken inzake de (psychosociale) begeleiding en ondersteuning bij afstammings- en zoekvragen naar genetische verwanten. Het besluit legt daarnaast subsidiëringsvoorwaarden op en voorziet in een regeling tot toezicht en handhaving.

## 1. SITUERING

### A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Beleidsveld: opgroeien

Beleidsnota WVG 2019-2024:

- **Strategische doelstelling 2.3** We voeren een adoptiebeleid dat de rechten en belangen van alle betrokkenen maximaal respecteert.
- **Operationele doelstelling 2.3.2** We realiseren de uitbouw van een afstammingscentrum en de bijhorende DNA-databank.

## B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

### **Vorige beslissingen van de Vlaamse Regering**

Voorliggend ontwerp van besluit werd principiële goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 14 februari 2020 (VR 2020 1402 DOC.0135/1 en VR 2020 1402 DOC.0135/2)

### **Wetgevingsadvies**

Het bijgaand ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2019/366 van 7 januari 2020.

### **Advies Raad van State**

De Raad van State leverde haar advies 67.034/3 af op 23 maart 2020.

Aan het advies van de Raad van State werd op de volgende wijze gevolg gegeven:

- In de aanhef werden de rechtsgronden overeenkomstig het advies vervolledigd en werden de technische opmerkingen gevolgd;
- Wat betreft de vormvereisten stelt de raad dat niet enkel het advies van de toezichtcommissie moet worden ingewonnen maar ook het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit (zie: punt 6 van het advies). Volgens de Raad van State voorziet artikel 36, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG), gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 ervan, in een verplichting om de toezichhoudende autoriteit, bedoeld in de wet van 3 december 2017 'tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit', te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking. Inmiddels werd bij artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 *betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer* de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens opgericht. De Vlaamse toezichtcommissie (VTC) is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid en is als toezichhoudende autoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 36, lid 4, van de AVG verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van de AVG door de instanties. Ingevolge artikel 51, lid 1, van de AVG kan immers elke lidstaat één of meer onafhankelijke overheidsinstanties, verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van deze verordening, oprichten. Sinds de bekendmaking van de aanstelling van de leden van de VTC door de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad d.d. 29 maart 2019, is de VTC ingevolge artikel 10/4, §1, van voornoemd decreet bevoegd om hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering adviezen te verstrekken omtrent elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens. Er moet aldus worden vastgesteld dat er in dit geval een advies is waarbij het ontwerp is getoetst aan de AVG. Het advies van de VTC over dit ontwerp van besluit werd verleend op 24 maart 2020;
- De algemene opmerking met betrekking tot het beschikkende gedeelte werd gevolgd;
- In artikel 5 werd de aard van opleiding van de medewerker op algemene wijze omschreven omdat dit een voorwaarde is waarvan de niet-naleving tot schorsing of opheffing van de vergunning kan leiden;
- In artikel 9, §2 werd de delegatie aan de minister om de vorm en de termijnen van de rapportering vermeld in artikel 10, 7° van het decreet van 26 april 2019 te bepalen werd specifiek omschreven;
- In artikel 11 van het ontwerp werd de term "zoektocht" aangepast om verwarring te vermijden. Dezelfde term wordt in artikel 4, eerste lid, 2°, a) van het decreet van 26 april 2019 immers ook in een andere context gebruikt;
- In artikel 13 was verkeerdelijk sprake van het "afstammingscentrum" in plaats van "centrum voor menselijke erfelijkheid" (zie: punt 1.4 advies). Deze vergissing is rechtgezet;

- In artikel 16 werd conform het advies, gespecificeerd wat onder de doelgroepen wordt bedoeld en werd de delegatie aan de minister geschrapd en ervoor geopteerd de nadere regels omtrent de structurele inbreng in het besluit zelf in te schrijven;
- In artikel 17 werden de grote lijnen van de vergelijkingscriteria in het ontwerp zelf geregeld. Het agentschap Opgroeien regie kan deze verder uitwerken;
- In de artikelen 19, 21 en 22 werden de gebruikte omschrijvingen van communicatiewijzen eenvormig gemaakt, overeenkomstig het advies. In artikel 19, 5° werd ten onrechte verwezen naar (zie: punt 19 advies). Deze vergissing is rechtgezet;
- In artikel 23 werd verkeerdelijk verwezen naar het decreet van 26 april 2016 in plaats van naar het decreet van 26 april 2019. Deze vergissing is rechtgezet;
- In artikel 25 werd, overeenkomstig het advies, in de eerste paragraaf uitdrukkelijk vermeld dat het bezwaar bij het agentschap Opgroeien regie moet worden ingediend;
- De artikelen 32 en 33 werden geschrapd, overeenkomstig het advies. De artikelnummering werd dienovereenkomstig aangepast.

### **Advies Vlaamse Toezichtcommissie**

De Vlaamse Toezichtcommissie verleende haar advies nr. 2020/07 op 24 maart 2020.

Aan het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie werd op volgende wijze gevolg gegeven:

- In artikel 3 werd een nieuw tweede lid ingevoegd dat bepaalt dat het model van aanmeldingsformulier wordt opgesteld in overleg met de functionaris voor gegevensbescherming van het afstammingscentrum en dat in het formulier uitdrukkelijk de rechten van betrokkenen, overeenkomstig artikel 13 AVG, worden opgenomen en in het bijzonder het recht om de toestemming in te trekken (artikel 7, AG);
- In artikel 7 werd de vermelding “geanonimiseerde” vervangen door “gepseudonimiseerde”, overeenkomstig het advies;
- In artikel 36 van het ontwerp, dat na schrapping van de artikelen 31 en 32, artikel 34 wordt, werd in de eerste paragraaf een nieuw derde lid ingevoegd dat bepaalt dat het Vlaams Centrum voor Adoptie een procedure voor overdracht van gegevens uitwerkt in geval van beslissing tot stopzetting of schorsing van de vergunning.

## **2. INHOUD**

### A. ALGEMENE TOELICHTING

Op 3 april 2019 werd door de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement het voorstel van decreet houdende de oprichting van een afstammingscentrum en DNA-databank aangenomen, (zie St. Vl.P. 1855 (2018-2019) nr. 1). Het decreet werd bekrachtigd en afgekondigd door de Vlaamse Regering op 26 april 2019 (B.S.17 juni 2019).

Het decreet probeert minstens gedeeltelijk tegemoet te komen aan het recht op afstammingsinformatie, gewaarborgd in internationale verdragen<sup>1</sup>.

Het decreet vertrekt van twee grote basisprincipes. Enerzijds wordt er een centrum opgericht waar iedereen met vragen over afstamming terecht kan. Het beantwoorden van afstammingsvragen dient hand in hand te gaan met psychosociale ondersteuning aan alle betrokken partijen die voldoende laagdrempelig hoort te zijn. Gekoppeld aan de werking van het centrum wordt voorzien in de

---

<sup>1</sup> Onder meer artikel 7 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989 en artikel 8 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden van 4 november 1950.

oprichting van een DNA-databank waarin DNA-profielen met elkaar worden gematcht door een daartoe vergund centrum voor menselijke erfelijkheid. De vertaling van de doelstellingen die hebben geleid tot het decreet, uit zich in de oprichting van een afstammingscentrum met drie opdrachten:

- Informatieopdracht: het afstammingscentrum treedt op als aanspreek- en oriëntatiepunt voor wie vragen heeft over zijn afstamming. Het behandelt zowel louter informatieve vragen als meer specifieke, individuele vragen. Zo nodig verwijst het afstammingscentrum door naar andere gespecialiseerde diensten of gepaste hulpverlening;
- Opdracht met betrekking tot begeleiding bij zoek- en afstammingsvragen;
- Opdracht als expertisecentrum voor alle afstammingsgerelateerde aangelegenheden. Het afstammingscentrum werkt daarvoor samen met het centrum voor menselijke erfelijkheid en met andere instanties, diensten en verenigingen die op het vlak van het afstammingsonderzoek, de adoptie en de begeleiding actief zijn.

Bepaalde aspecten in het decreet vergen verdere uitvoering door de Vlaamse Regering. Dit voorontwerp van besluit concretiseert de werking van het afstammingscentrum en het centrum voor menselijk erfelijkheid wat betreft de taken waarvoor het is vergund. Dit impliceert eveneens de wijze waarop het centrum voor menselijke erfelijkheid en het afstammingscentrum met elkaar dienen samen te werken en welke gegevens kunnen uitgewisseld worden. Tevens worden een aantal vergunningsvoorwaarden nader gespecificeerd en ook de procedures i.v.m. de vergunning, subsidiëring en handhaving worden uitgewerkt.

## B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor een artikelsgewijze toelichting verwijzen we naar de nota van de Vlaamse Regering met de principiële goedkeuring (VR 2020 1402 DOC.0135/1 en VR 2020 1402 DOC.0135/2).

## **3. BESTUURLIJKE IMPACT**

### A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er zal een subsidie van 300 duizend euro worden toegekend aan het afstammingscentrum.

Deze subsidie van 300 duizend euro voor het afstammingscentrum gaat uit van volgende aannames:

Eenzijds wordt ervan uit gegaan dat er nood is aan 0,8VTE maatschappelijk werker (barema MV1) voor het informeren van degene die informatie wenst over zijn afstamming of vragen heeft over zijn afstamming (het gaat hier om het beantwoorden van e-mails, telefoonpermanentie en het onderhoud van de website) aan een kostprijs van 50.000 euro (incl. 15 % voor alle werkingsuitgaven gerelateerd aan dit personeelslid).

Anderzijds wordt er een multidisciplinair team samengesteld van 2,1 VTE maatschappelijk werker aan een kostprijs van 131.250 euro (incl. 15 % voor werkingsuitgaven gerelateerd aan deze personeelsleden) en 1 VTE-psycholoog en 0,5 VTE-jurist aan een kostprijs van 117.450 euro (incl. 15 % voor werkingsuitgaven gerelateerd aan deze personeelsleden) voor het opnemen van de begeleidingen.

Het gaat hier om het voeren van de intakegesprekken en de begeleidingen bij de rootsvraag zelf, daaropvolgend de begeleidingen bij een match of niet match, juridische bijstand, alsook de extra gesprekken in het kader van gedwongen adoptie.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën met referentienummer JVE/AVP/19/0558 werd verleend op 24 december 2019.

Het begrotingsakkoord met referentienummer DepFB/BOBFO/JW/15650 werd verleend op 5 februari 2020 op voorwaarde dat een verhoging van het jaarlijkse subsidiebedrag opgevangen wordt binnen de beschikbare kredieten van Opgroeien regie en bij uitbreiding het beleidsdomein WVG.

## **B. ESR-TOETS**

Deze subsidie zal worden aangerekend op begrotingsartikel GDF-AGEF2UA-WT op ESR 3432 'adoptie' van de begroting van Opgroeien regie (luik Kind en Gezin).

De toelage van Opgroeien regie werd reeds bij BO2018 recurrent verhoogd met 300 duizend euro in dit kader.

De budgettaire weerslag van voorliggend BVR kan bijgevolg worden opgevangen binnen de begroting van Opgroeien regie.

## **C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID**

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget.

## **D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN**

- 1 personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet;
- 2 werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven van de lokale besturen;
- 3 investeringen en schulden: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
- 4 ontvangsten: het voorstel heeft geen bijkomende ontvangsten als gevolg;

Conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de lokale besturen.

## **4. VERDER TRAJECT**

Na de definitieve goedkeuring wordt het besluit bekendgemaakt in het staatsblad en zal het agentschap Opgroeien regie, overeenkomstig artikel 46 van het decreet van 26 april 2019, een oproep tot indiening van een vergunningsaanvraag voor de organisatie, vermeld in artikel 5, en voor het centrum voor menselijke erfelijkheid, vermeld in artikel 9 van het decreet lanceren. De termijn waarbinnen de aanvragen ingediend moeten worden, bedraagt dertig dagen vanaf de oproep. De oproep wordt gepubliceerd op de website van het agentschap.

De oproep, vermeld in het eerste lid, zal de volgende informatie bevatten:

- 1° vergunningsprocedure;
- 2° het beslissingskader dat in de vergelijkende procedure toegepast zal worden voor het vaststellen van de rangorde van de aanvragers;
- 3° de ontvankelijkheids- en gegrondheidsvoorwaarden;
- 4° de termijn en de wijze van indiening van de vergunningsaanvraag;
- 5° de beslissingstermijnen.

De oproep zal ook alle nodige informatie bevatten wat betreft de opdrachten, de te verwachten subsidie en de bezwaarprocedure die zal gehanteerd worden.

## 5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 26 april 2019 houdende de oprichting van een afstammingscentrum en een DNA-databank;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE